Popis předmětu

Pracoviště / Zkratka	KAM / BZSPR				**Akademický rok**	2025/2026
Název	Sociální práce s rodinou				**Způsob zakončení**	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 4 Kred.				**Forma zakončení**	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 12 [HOD/SEM] Cvičení 12 [HOD/SEM]					
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C		**Zápočet před zkouškou**	Ne
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -		**Počítán do průměru**	A
Zimní semestr	14 / -	0 / 0	0 / 0		**Min. (B+C) studentů**	nestanoveno
Rozvrh	Ano				**Opakovaný zápis**	NE
Vyučovací jazyk	Čeština				**Vyučovaný semestr**	Zimní semestr
Volně zapisovatelný předmět	Ne				**Počet dnů praxe**	0
Hodnotící stupnice	A|B|C|D|E|F					
Počet hodin kontaktní / **Automat. uzn. záp. před zk.**	Ne					
Periodicita	každý rok					
Periodicita upřesnění						
Nahrazovaný předmět	Žádný					
Vyloučené předměty	Nejsou definovány					
Podmiňující předměty	Nejsou definovány					
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány					
Předměty,které předmět podmiňuje	Nejsou definovány					

Cíle předmětu (anotace):

Předmět se zaměřuje na vymezení rodiny, její historický vývoj až po současnou podobu s popisem aktuálních problémů českých rodin. Seznamuje s teoretickými východisky sociální práce s rodinou, etapizací práce s rodinou, metodami a technikami využitelnými při práci s různými typy rodin s akcentem na oblast sociálně-právní ochrany dětí. Praktická cvičení jsou zacílena na modelování práce
s rodinou a jeji reflexi.

Požadavky na studenta

A) Požadavky k přistoupení ke zkoušce:
Účast na cvičeních (2 omluvené absence);
Aktivní účast na cvičeních;
Práce na úkolech ze studijní opory a jejich odevzdání ve stanovených termínech;
Znalost povinné literatury.
B) Ústní zkouška (znalost probraných témat, analýza kazuistiky).

Obsah

1. Vymezení rodiny a její typologie, změny v oblasti rodinného života.
2. Vymezení sociální práce s rodinou, teoretická východiska.
3. Zásady sociální práce s rodinou s důrazem na neutralitu.
4. Etapy sociální práce s rodinou.
5. Sociální práce s rodinou v rámci sociálně-právní ochrany dětí.
6. Sociální práce s rodinou v rámci rozpadu partnerského/manželského vztahu.
7. Sociální práce s rodinou a náhradní rodinná péče.
8. Sociální práce s rodinou v rámci institucionální/ústavní výchovy.

9. Sociální práce s rodinou a syndrom CAN.
10. Sociální práce s rodinou v rámci zdravotnictví.
11. Sociální práce s rodinou v paliativní péči.
12. Práce s kazuistikami.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Zuzana Miklušová, Ph.D. (100%)
- **Přednášející:** Mgr. Zuzana Miklušová, Ph.D. (100%)
- **Cvičící:** Mgr. Zuzana Miklušová, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** MOŽNÝ, I. *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008. ISBN 978-80-86429-87-8.
- **Základní:** MATOUŠEK, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. Praha: Slon, 2003. ISBN 80-86439-19-9.
- **Základní:** Sociální práce s rodinou. Studijní opora (CHRENKOVÁ, M.)
- **Základní:** MATOUŠEK, O., KODYMOVÁ, P., KOLÁČKOVÁ, J. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-818-0.
- **Základní:** KUZNÍKOVÁ, I. a kol. *Sociální práce ve zdravotnictví*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3676-1.
- **Základní:** ÚLEHLA, I. *Umění pomáhat: učebnice metod sociální praxe*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005. ISBN 80-86429-36-9.
- **Doporučená:** JEDLIČKA, R., KLÍMA, P., KOŤA, J., NĚMEC, J., PILAŘ, J. *Děti a mládež v obtížných životních situacích: nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí*. Praha: Themis, 2004. ISBN 80-7312-038-0.
- **Doporučená:** ŠPAŇHELOVÁ, I. *Dítě a rozvod rodičů*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3181-0.
- **Doporučená:** MATOUŠEK, O. *Dítě traumatizované v blízkých vztazích: manuál pro profesionály a rodiny*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1242-3.
- **Doporučená:** GITTERMAN, A. *Handbook of Social Work Practice with Vulnerable and Resilient Populations*. New York: Columbia University Press, 2001. ISBN 0-231-11396-X.
- **Doporučená:** MATOUŠEK, O., PAZLAROVÁ, H. *Hodnocení ohroženého dítěte a rodiny: v kontextu plánování péče. 2., rozš. vyd*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0522-7.
- **Doporučená:** NOVÁK, T., CORRADINIOVÁ, S., VYPUŠŤÁK, R. *Kontakt s dětmi po rozvodu: jak nepřijít o dítě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-910-6.
- **Doporučená:** HOLÁ, L. *Mediace v teorii a praxi*. Praha, 2011. ISBN 978-80-247-3134-6.
- **Doporučená:** KOLUCHOVÁ, J., MATĚJČEK, Z. *Osvojení a pěstounská péče*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-637-3.
- **Doporučená:** NOVÁK, T. *Péče o dítě po rozvodu a její úskalí*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4110-9.
- **Doporučená:** PAZLAROVÁ, H. *Pěstounská péče: manuál pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1020-7.
- **Doporučená:** BECHYŇOVÁ, V. *Případové konference: praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0181-6.
- **Doporučená:** BECHYŇOVÁ, V., KONVIČKOVÁ, M. *Sanace rodiny: sociální práce s dysfunkčními rodinami*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-392-5.
- **Doporučená:** ZAKOUŘILOVÁ, E. *Speciální techniky terapie rodin*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0583-8.
- **Doporučená:** MATOUŠEK, O., PAZLAROVÁ, H. *Státní orgány sociálněprávní ochrany dětí: dobrá praxe z pohledu rodin a pracovníků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3336-7.
- **Doporučená:** SCHLIPPE, A., SCHWEITZER, J. *Systemická terapie a poradenství*. Brno: Cesta, 2001. ISBN 80-7295-013-4.
- **Doporučená:** SHULMAN, L. *The Skills of Helping Individuals, Families, Groups, and Communities*. Belmont: Brooks/Cole, 1999. ISBN 0-87581-414-X.
- **Doporučená:** DUNOVSKÝ, J., DYTRYCH, Z., MATĚJČEK, Z. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada, 1995. ISBN 80-7169-192-5.
- **Doporučená:** Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění
- **Doporučená:** Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění

- **Doporučená:** Zákon č.372/2011 Sb., o zdravotnických službách, v platném znění
- **Doporučená:** Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivity	Časová náročnost aktivity [h]
Účast na výuce	24
Samostudium	4
Plnění průběžně zadávaných úkolů (včetně korespondenčních úkolů)	6
Samostatné vypracování úkolů ze studijní opory	6
Studium pramenů	10
Příprava na zkoušku	25
Studium odborného textu v cizím jazyce	10
Studium sekundární literatury	6
Konzultace s vyučujícím (včetně elektronické)	4
Studium odborného textu v českém jazyce	25
Celkem:	**120**

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

IC11 - Aktivita ve výuce (při diskusi, skupinové práci apod.)

IC6 - Ústní zkouška

IIA13 - Případová studie / kazuistika

Průběžná analýza výkonů studenta

Výsledek zkoušky se hodnotí šestistupňovou klasifikační stupnicí: A "výborně",B "velmi dobře plus? C. "velmi dobře",D "dobře plus? E "dobře", F "nevyhověl".

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

A1 - Přednáška

Aktivizující (simulace, hry, dramatizace)

C2 - Demonstrace předmětů/jevů/procesů

D1 - Nácvik a vytváření dovedností komunikačních/jazykových

D6 - Nácvik a vytváření dovedností sociálních

Demonstrace

Instruktáž

Skupinová a kooperativní výuka

Metoda práce s pacientem

Metody dovednostně-praktické

Pozorování

Výsledky učení

Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:

definování rodiny a její typologie; charakteristiky změn v oblasti rodinného života; vymezení sociální práce s rodinou a jejich teoretických východisek; orientace v jednotlivých etapách při práci s rodinou; popisu systému sociálně-právní ochrany dětí.

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

využití etapizace sociální práce s rodinou v rámci různorodé typologie rodin; respektování zásad při práci s rodinou; užití nástrojů, opatření, metod a technik z oblasti sociálně-právní ochrany dětí; analýzy kazuistik s následným návrhem vhodné intervence.

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Specializace	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Zdravotně-sociální péče	Bakalářský	Prezenční	Zdravotně-sociální péče	1	20	2025	Povinné předměty	A	3	ZS
Zdravotně-sociální péče	Bakalářský	Prezenční	Zdravotně-sociální péče	1	24	2025	Povinné předměty	A	3	ZS
Zdravotně-sociální péče	Bakalářský	Prezenční	Zdravotně-sociální péče	1	23	2025	Povinné předměty	A	3	ZS
Zdravotně-sociální péče	Bakalářský	Prezenční	Zdravotně-sociální péče	1	22	2025	Povinné předměty	A	3	ZS